

NARODNA STRAŽA

POJEDINI BROJ Dln. 1-50.

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO CIJENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ ŠIBENIK. — RUKOPISE SE NE VRAĆAJU.

BROJ 16.

ŠIBENIK, 24. TRAVNJA 1926.

GODINA VI.

Oslobodimo se Radića!*)

Može li se u našoj državi naći ikoli razboritiji i pravedniji čovjek, koji bi bez susuzanja mogao reći, da Hrvati nemaju prava ustati odlučno na svoju obranu? Držimo, da takvo ga čovjeka nema. Nepravde, koje su Hrvatima učinjene, tako su odevidne, da bi i okorjeli makijavelisti morali u duši priznati: Jest, ti Hrvati imadu pravo, da se brane, jer ovo, što se s njima događa, premasuje mjeru strpljivosti.

Može li se u našoj državi naći ikoli razboritiji čovjek, koji bi mogao mirne savjesti ustvrditi, da u našem životu ne postoji nikakva organizovana skupina, koja radi o zlu Hrvatima? Svi vide, da takvih skupina imade, i nitko ne može da nijeće tu činjenicu.

Može li se naći među Hrvatima ikoli rodoljub, koji bi odobrio način, kako je sastavljena današnja vlada? Ne može biti takvo ga rodoljuba, ne može biti Hrvata, koji bi odobrio ovo vrijeđanje parlamentarnih metoda i ovo hvatanje slabica među dojučerašnjim saveznicima. Nova Uzanovićeve vlada jest vlada manjine, koja upotrebljava svā moguća aredstva, da pomoću pritiška odozgo ispreša kakvu takvu većinu. Dr Nikić, dr Šuperina i njihovi drugovi samo su privjesak radikalne stranke.

Mi Hrvati imademo sve moralne preduvjete za to, da povedemo jednu žilavu i uspješnu borbu za ravnopravnost u ovoj državi. Pa ipak naši su uspjesi dosada veoma maleni i naš je ugled u državi i u vanjskom svijetu sve manji.

Jesu li tome krivi samo oni, koji su se organizovali s tom svrhom, da nas što više okljašte i da nas učine „manjima od makova zrna“? Nijesu krivi samo oni, nego smo krivi i mi Hrvati. Hrvatski narod već sedmu godinu imade za vođu Stjepana Radića, koji nas je svojom nesposobnošću vodio iz poraza u poraz. I sada je centralistima ponovno pošlo za rukom, da zadadu osjetljiv udarac ne samo većinskoj hrvatskoj stranci, nego i svim Hrvatima. Mi nijesmo nikakvi zagriženi strančari, da ne bismo toga priznali.

Mi znamemo, da su velikosrpski centralisti zajedno s Nikićem i Šuperinom uperili svoju frontu ne samo proti Radiću, nego i proti drugim Hrvatima.

Pa zar ćemo radi toga pristati uz Radića? Zar ćemo Radića proglasiti narodnim junakom i mučenicom? Ne, mi Radića smatramo poraženim generalom, koji je došao na mjesto, za koje nije sposoban. Mi u Radiću gledamo političara, s kojim Hrvati u svojem interesu moraju što prije obračunati. Uvijek smo govorili, da Radića moramo rušiti mi Hrvati. Jer ako ga Hrvati budu rušili, bit će to u našem interesu, a ako ga budu rušili velikosrbi,

onda će to donijeti korist velikosrbima. Bolje je, da nesposobna generala uklone oni, u čije ime želi taj general da se bori, nego oni, koji vode protiv njega protivničku vojsku.

O Stjepanu Radiću pisali su neki ljudi kao o genialnom političaru. I nedavno je izašla o njemu jedna hrvatska knjiga, u kojoj se do neba uzdižu njegove tobožnje političke vrline. Mi bismo bili veseli, kad bi Stjepan Radić bio genij. Mi bismo od srca pozdravili njegov državnički um, kad bismo ga mogli pronaći. Ali Stjepan Radić nije ni osrednji političar, a kamo li kakav genij. Nema u njega ni razboritosti ni odmjerenosti ni pravog organizatorskog smisla. Tajna njegove sudbine, koja ga je bacila na čelo hrvatskoga naroda, leži u tome, što je narod s jedne strane sam od sebe, a ne radi njegove organizacije, osjećao potrebu, da se udruži u jedno kolo, a s druge strane većina je izbornika u svojoj neupučenosti mislila, da je onaj, koji je jak na jeziku, jak i na djelu. Izbornici su mislili, da se politika vodi riječima, pa su mu zato poklonili svoje povjerenje.

Ali baš to, što su izbornici smatrali vrlinom, pokazalo se kao kobna Radićeva mana. Stjepan Radić nije bio ostrouman ni na početku svjetskoga rata, ni g. 1918., ni prije konstituanste, a ni kasnije. Obrana proti velikosrbima tjerala je hrvatski narod u jednu frontu, a on je mislio samo na to, kako će tu narodnu instinktivnu težnju iskoristiti u stranačke i strančarske svrhe. Htio je da utuče najprije sve ostale hrvatske intelektualce i da narod dovede u potpunu izmorenost, pa da onda može provoditi svoju „avijatičarsku“ politiku kao jedini i apsolutni gospodar cijele naše političke snage.

Kada je nakon svojega demagoškog republikanstva započeo da vodi malo konstruktivniju politiku i kad je Pašić bio oboren, a na vladu je bio došao Davidović, lomatao je i dalje svojom jezičinom, te je sam srušio Davidovića, izazvao obznanu i pomogao Nikoli Pašiću, da je od 103 došao na 143 mandata.

Ovu istu metodu upotrijebio je opet s istim posljednicama i sada, kada je Nikola Pašić bio ponovno srušen. Umjesto da se neko vrijeme umiri i da mudro šuti i još mudrije radi, on je i opet u Pakracu svašta brbljao, pa je srušio sam sebe i cijepao svoju stranku omogućivši Nikoli Uzanoviću, da s njegovim novim disidentima stvori vladu, koju možemo zapravo nazvati homogenom radikalskom vladom. Pašić, koji je samo prividno u pozadini i koji još jače nego prije dirigira svojom strankom, imade sada više, nego što je imao prije, jer sada imade oko 152 zastupnika.

Može li se Stjepan Radić ikada popraviti? Možemo li se mi Hrvati od njegova vodstva nadati dobru?

Nikada! Radić će ostati uvijek stari i nepopraljivi Radić, koji će nas voditi iz poraza u poraz. U Ženevi je pred stranim diplomatima držao govore, koji su mu pribavili u inozemstvu glas neozbiljnog brbljavca. Kasnije kao aktivni ministar davao je takve izjave, koje je morao neprestano demantovati. Lizao je ono, što je pljuvao, i neprestano padao iz protivriječa u protivriječe.

Niti ima nade, da će se Radić popraviti, niti mi Hrvati možemo pod njegovim vodstvom izvoštiti kakav uspjeh. Velikosrpski centralisti

moći će uvijek da svoje zle osnove i čine prikazuju pred domaćom i vanjskom javnošću kao opravdane mjere proti ovakvom neozbiljnom političaru, koji je osim toga i sam kao ministar priznao, da je Maksimović imao pravo, kad ga je udario obznanom.

Dok je Stjepan Radić vođa hrvatskoga naroda, naša će pravedna borba za opstanak i ravnopravnost svršavati samim neuspjesima. I zato je naša dužnost, da se oslobodimo takvoga vođe.

Važne izjave dra Korošeca.

Vođa Slovenske Pučke Stranke dr Antun Korošec uredniku beogradske „Politike“ izjavio se ovako o političkom položaju:

„Opozicija ne gleda samo na prilike u parlamentarnim grupama i u vladi, nego bistrim okom slijedi i same prilike u narodu, koje se ne mijenjaju tako brzo, kao parlamentarni položaj. Opozicija se u prvom redu brine za narod.

Narod dnevno sve više osjeća svoju gospodarsku bijedu, u kojoj se nalazi. Bijeda svakoga dana postaje sve kritičnija. Dan za danom dobivamo strašna izvješća o bijednom stanju pučanstva u svim krajevima države. Parlament, ako hoće da dokaže svoj raison d'être, mora se više brinuti za narod negoli za svoje razmirice. Narod traži kruha i vladu, koja će mu ga dati. Narod gospodarski propada. Narodu treba pomoći i spasiti ga od propasti. Parlament i svaka njegova vlada treba da u tom pravcu uputi cio svoj rad. Gospodarska bijeda i na koji način, da se ona izliječi: to mora biti prvo. To mora biti naša najhitnija zadaća, ako hoćemo da održimo mir i red u državi. Opozicija ne bi mogla podupirati vladu, koja u svom programu nema te tačke.

Treba započeti sa poštenjem i štednjom u državnoj upravi. Za to nijesu potrebne nove dugotrajne za-

konodavne rasprave u parlamentu. Borbu protiv korupcije treba započeti svom snagom na svoj liniji bez obzira na lijevo ili na desno i bez pardona. S ovom borbom treba narod najprije umiriti, da on uvidi, da se ogromna bremena, koja se od njega traže, ne izrabljuju u lične korupcionističke svrhe. Politiku sporazuma treba nastaviti i učvrstiti. Sporazum ne smije biti fraza kao dosad, već mora postati režimom svake buduće vlade. Narod treba mira, da se uzmogne gospodarski pridici i okrijepti.

Kao što vidite, ima opozicija svoj nacrt i svoj program. Njoj ne treba da se opredjeljuje ili za narod ili na desno. Ona traži, da joj se pridruže sve parlamentarne skupine, koje na tom putu čistoga parlamentarizma i demokratizma rade oko toga, što je sada najnužnije: ozdravljenje gospodarske krize, poštenje u upravi bez korupcije, stroga zakonitost, marljiv i radin parlamentarni režim. U tom smislu će opozicija uplivati na daljnji razvoj naših parlamentarnih prilika. Uvjereni smo, da to traži od svih nas u prvom redu narod i kralj.

Od današnje vlade tražimo, da se u najkraćem roku, možda još i prije 5. svibnja, predstavi Nar. Skupštini, da doznamo za njezin program i vidimo njezinu snagu i moć.“

Dvoboj Jovanović-Pašić.

U političkim krugovima pobudilo je veliku senzaciju objelodanjenje pisma g. Ljube Jovanovića svojim političkim prijateljima u Dalmaciji.

U njima Jovanović priznaje velike zasluge N. Pašića za uspješno ratovanje i za stvaranje ove države, i ako zna i za dosta njegovih nedostataka i pogriješaka. No ujedno konstatira činjenicu, da je on sada savim onesposobio, da vodi stranku i državu. Ističe nadalje, kako „je najgore, što su njegova (Pašićeva) deca pošla takvim putem, da je naša nevolja u tom pogledu postala javna ne samo u Beogradu i u mnogim krajevima van Beograda u našoj zemlji, nego i u političkim i privrednim krugovima po Evropi, pa čak i u Americi“.

Nato se Jovanović bavi sa Pašićevim savjetnicima i kaže, da na

Pašića imaju još upliva samo neiskreni lizuni. „To je ono, što je najpresudnije za orijentaciju g. Pašića. Pored toga njegova neprilagodljivost činionicima i činjenicama u pokrajinama sa te strane Drine, Save i Dunava čini, da ga je vrlo teško pomagati u njegovom radu, a s tim ujedno i primati odgovornost za taj rad. U takvim prilikama nije čudo, što je njegova vlada ovako neproduktivna u radu, ovako nemarna prema sve težem privrednom i finansijskom stanju i što je ostajala gluha na sve predstavke, koje su činjene u najboljoj namjeri.“

Jovanović kritizira zatim prilike u stranci: „Na najvažnijim mestima u stranci i vladi danas su ljudi, koji su, naravno ne svi, ali dobrim delom, i stranci i državi nametnuti jedino po volji okoline g. Pašića i

*) Ovakv lijepi, stvarni i rodoljubni članak prenosimo iz našega glavnog glasila zagrebačke „Narodne Politike“, u kojoj je izašao u br. 17. od 23. t. m.

koji su zbog toga, smatrajući, da im se inače ništa ne može, postali krajnje samovoljni. Tipični su predstavnici toga gospodin ministar financija dr Milan Stojadinović i predsjednik radikalnog kluba g. Ljuba Živković. Jovanović piše, kako je dugo šutio i trpio te nastojao, da nalijepe popravio te prilike, ali sada, kada su proti njemu i nekim njegovim drugovima započeli odlučnu borbu, to mu više nije moguće. Jovanović predbacuje, kako su Pašičevići isfalsifikovali Pašičeve potpise i čitava njegova pisma te ih proti njemu (Jovanoviću) upotrijebili.

Nadalje opisuje Jovanović, kako je bio prisiljen odstupiti kao predsjednik odbora za Pašičevu proslavu, kako je prokuvavao sudbonosne dane za radikalnu stranku i konačno uvjerava, kako nije imao nikakve veze sa Stj. Radićem, kad je on izazvao krizu.

Ovo je Jovanovićevo pismo, od velikoga zamašaja, tako da je inače mučaljivi Pašić držao potrebitim da na nj odgovori otuljim intervjuom u beogradskoj „Politici“. U tom svom odgovoru kuša Pašić, da obrani sebe i svoju politiku, te se prijeti Jovanoviću riječima: „Jovanović stavio je sa mashe pred pitanje, da li može i dalje ostati u radikalnoj stranci“. Sukob Pašić-Jovanović na sjednici glavnoga radikalnog odbora je dakle neizbježiv. Očepeno se misli, da je kod Pašića i njegovih paša odluka, da se potpuno raščiste odnosi između tih dvaju prvaka radikalne stranke na sjednici, koja će se održati 25. t. mj. Tvrdi se, da Pašić ima već spremijen prijedlog za isključenje Ljube Jovanovića iz kluba. Misli se, da Ljuba Jovanović ima uza se 10 poslanika, koji su spremni, da u tom slučaju s njim iz kluba istupe. Moglo bi se saglasiti i više poslanika s njime, ali okolina Pašičeva tvrdi, da ga će ti napustiti iz egoističnih razloga u momentu, kad se bude radilo na isključenju g. Jovanovića. Nervoza je među radikalima velika.

25. t. mj. nije daleko, pak ćemo vidjeti, hoće li na sjednici doći do otvorenoga sukoba Pašić-Jovanović i kako će taj sukob svršiti. U vezi sa možebitnom pobjedom Pašića i njegovoga stanovišta mnogo se govori o čestim sastancima između Pašića i Pribičevića, koji su ovo zadnje vrijeme učestali. Pribičević je pripravan, da sa Pašićem opet dođe na vladu.

Zagrebačka burza od 23. t. mj. notirala je: Din 802.65 za 100 austr.-šilinga, Din 10.975.7 za 1 švic. franka, Din 228.60 za 100 tal. lira, Din 276.40 za 1 engl. funta u čeku, Din 56.80 za 1 dolar u čeku, Din 56.70 za 1 dolar u novcu, Din 168.63 za 100 českih kruna, Din 191.— za 100 franc. franka, Din 13.54 za 1 njem. marku.

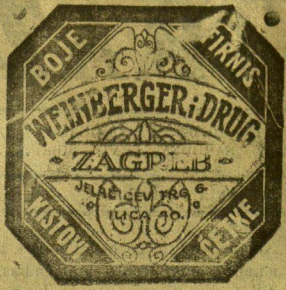

Na čelu svih sapuna stol!
**Schichtov sapun
znak Jelen.**

Nitkako nećemo da za volju čijene žrtvuemo našu svećtlnju, a to je vrsnoća.

Jeftinije strovine - jeftiniji sapun.
Najbolje strovine - najbolji sapun.
Schichtov sapun sa znakom Jelen je

najbolji!

Politički pregled.

22. t. mj. održan je toliko očekivani sastanak Radićevoga Hrv. seljačkog kluba, komu je osobno prisustvovalo 47 poslanika, a četvorica su se ispričali i izjavili solidarizacijom sa strankom. Dr Maček i dr Josip Košutić poslali su izjavu, da ne će sudjelovati u stranci, dok se ne pročiste afere, iznesene protiv njih. Pribilažen je zaključak, da klub stoji na „sporazumu“, da je za rad Nar. Skupštine i za to, da se interpelacije o korupciji raščiste u parlamentu. Izriče povjerenje Radiću i daje mu posve slobodne ruke. Ujedno je poslan brzopuzni pozdrav Nj. Vel. Kralju. Upadno je, da u rezolucijama nema ni spomena o osudi bilo Uzunovićeve vlade bilo akcije dra Nikića.

Nikiću i Šuperini se najprije bilo pridružilo još 9 poslanika, kasnije su mu se iznevjerila 4, tako da im je sada ostalo vjernih samo 5.

Akciju za izmirenje radićevaca vode Pavle Radić, dr Krajač, Preka i prof. Parsarić. Izmirenje bi se imalo postići tako, da u vladi više ne bude Stjepan Radić, da se iz vodstva stranke povuku Predavec i dr Maček, da se odrede druge osobe za ministre HSS i da u stranci i u vladi ostanu dr Nikić i dr Šuperina. Uzunovićeve vlada željela bi najviše to rješenje.

Obzirom na rezolucije Radićevog HSK u političkim krugovima očepeno se misli, da je Radić ponovno uzamknuo na svojoj liniji i uplašio se radikalnih prijatelja i Nikićevoga nastupa. Ističe se, da je pri tome igrala važnu ulogu činjenica, da je Nikić počeo objelodanjivati dokumente o korupciji nekih osoba, koje su blizu vodstva Radićeve stranke. Dokumente su objelodanile sve beogradske i zagrebačke novine. Dr Nikić i drugovi bili su se zaprijetili, da će nastaviti s objelodanjivanjem tih dokumenata. Zato se misli, da su kompromitirane osobe uplivala na Radića i njegovu okolinu, da u svojim zahtjevima ne pođe predaleko. Zanimivo je, da poslije ovoga sastanka HSK i izjava Radićevih i Uzunović i Radić očekuju obnovu radikalno-radićevske koalicije, pak nikakvo čudo, da se u intimnim političkim krugovima govori o ponovnoj Radićevoj kapitalaciji pred radikalima. U tu novu vladu ušla bi samo trojica ministara HSS, dok bi Nikić i Šuperina zadržali svoja mjesta. Stjepan Radić ne bi imao učiti u vladu. Očekuje se, da će na to Stj. Radić pristati.

Poslije svega ovoga, ako 25. t. mj. ne donese kakva no va iznenađenja, radićevsko-radikalna koalicija će dakle se ponovno obnoviti. Samo ovaj put bez Radića i bez Pašića.

Iz Hrv. Pučke Stranke.

Predaja kandidatskih lista. Danom 20. travnja otvoren je rok za predaju kandidatskih lista. U Dalmaciji je kao prva lista predana ona Hrvatske Pučke Stranke u Makarskoj, kojoj je na čelu ugledni makarski trgovac, čelčni Hrvat katolik g. Marko Ribarović. Upozorujemo svoje organizacije i pristase, da rok za predaju lista svršava 29. travnja u 19 sati uvečer. Gdje lista još nije gotova, treba da poseban teključ s njom obade sva sela općine te pokupi potpise kandidata za vijećnike i njihove zamjenike. U tu svrhu prije toga treba da se na općini pogleda, kako je koji unesen u birački spisak, da se tako može i potpisati (ime, prezime, očevo ime). Listi treba za svaki slučaj priložiti za svakoga vijećnika i zamjenika općinsko posvjedočenje, da je dotični kandidat navršio 24. godinu života i da u općini stalno boravi preko 2 godine. (Ako je činovnik, ovo posljednje ne treba) Gdje to nije učinjeno, glavni predlagatelj liste neka ovo naknadno podnese poglavarstvu.

ORLOVSKI VJESNIK.

Novi Orlovski Vjesnik. Izdavanje „Orlovске Straže“ naišlo je na neke poteškoće, koje su spriječile, da taj list izade. Stoga je predsjedništvo H.O.S. odlučilo, da nastavi sa izdavanjem svoga lista - „Organizacijskoga Vjesnika“, koji je izišao u veoma povećanom opsegu, tako da će odgovarati sadašnjim potrebama orlovske organizacije. List će donositi članké o orlovskom pokretu, zatim prikaz orlovske organizacije, a posebna će se briga posvećivati prosvjetnom i duhovnom odgoju Orlova. List će biti vrlo zanimiv za sve orlovske radnike.

Igrokazi za orlovska društva. H.O.S. izdao je tri igrokaza poznatoga francuskoga katoličkoga književnika Henry Brocheta: *Tri lijeba u ruci Božjoj*, *Vrtlar, koji se bojao smrti* (obrađena smrt sv. Fokasa) i *Stromah koga su ubili, jer je obukao rukavice*. — H.O.S. će i nadalje izdavati igrokaze, podnesne za prikazivanje u orlovskim društvima.

Dan katoličke omladine. Upute o proslavi Dana katoličke omladine razaslane su društvima. Novi broj „Organizacijskoga Vjesnika“ uglavnom je posvećen proslavi Dana kat. omladine.

NAŠI DOPISL.

MURTER, 14. travnja 1926.
† Kalebov Grgo.

13. t. mj. preminu u svojoj 57. godini života odlični pristaša HPS Kalebov Grgo. Bio je uzor-kršćaninom. Uz učešće brojnih prijatelja i rodbine pridenom mu je vrlo lijep sprovod. Sa strane lijesa vršili su počasnu stražu braća Orlovi. Ucviljenoj obitelji, posebno dobroj kćeri Simici, tajnici Hrv. Kat. „Orlice“, naše žalovanje! Dobri pokojnik počivao u miru Kristovu!

DANILO-KRALJICE, 12. travnja 1926.
Smrt opće poštovanoga starca.

Nemila smrt pokosi u 84. godini od svakoga ljubljenog i poštovanoga starca Nikolu Vučenić, poznatoga pod imenom „Neva“. Njegov gubitak žale ne samo njegovi mnogobrojni ukučani, između kojih je znao učevati slogu, mir i ljubav, nego i čitavo selo, kojemu je bio punih 18 godina glavarom vršeći zdužno svoju službu. Bio je Hrvat u pravom smislu i praktični kršćanin, što je pokazao i u svojoj bolesti podnoseći je Jobovom ustrijpljivoj vošću. Umro je pokrjepljen svim sakramentima umirućih. Sprovodu je učestvovalo čitavo selo, što je iznimka po razstranim selima. Na grobu se oprostio u ime svoje - kao prijatelj, u ime ukučana i čitavoga sela župnik O. Stanko Haljić. Nije bilo oka, koje nije prozudilo nad gubitkom dobrog starca.

Dok žalimo njegov gubitak, iskazujemo saučešće u žalosti njegovoj brojnoj obitelji, a dobrom i uzor-kršćaninu „Nevi“ želimo pokoj vječni!

Prijatelj.

IZ GRADA I OKOLICE.

Izborno kretanje. U općini je počela najživlja agitacija svih mogućih stranaka i grupa za predstojeće općinske izbore. Traže se vijećnici, kupe se potpisi, sastavljaju se liste. Koliko nam je poznato, u šibenskoj općini bit će šest kandidatskih lista: radićevci, građanski blok (zemljoradnici, radikalni, pribičevići i davidovićevci), radnici, federalisti, disidentni radićevaca i Hrv. Pučka Stranka. Čuje se da će nosioc liste građanskoga bloka biti Dane Škarica, a radićevaca liječnik dr Ante Matković. Drugi su još u potrazi za njima. Nosilac liste Hrvatske Pučke Stranke bit će sin ovoga grada neumorni i zaslužni dr Ante Dulbić, dobro poznat građanstvu i svima općinarima radi svoje čestitosti i nesebičnoga rada i zauzimanja za interese grada i općine kroz dugi niz godina svoga javnog blagotvornog rada. Njegovu kandidaturu su općinari radosno i sa simpatijom pozdravili.

Raspušten opć. odbor. Kako saznajemo, raspušten je sadašnji opć.

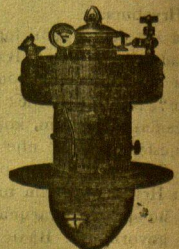
odbor sa drom Vlašićem na čelu. Za opć. upravitelja imao bi doći neki činovnik Ugrinović, imao bi sutra bi imao preuzeti upravu. Prilično čudno to izgleda, dok se uporno tvrdi, da će se sigurno obnoviti radikalno-radićevska koalicija!

Sprovod dra Frane Dulbića. U nedjelju u 11 sati bili su sprovedeni smrtni ostanci pk. dra Frane Dulbića. Lijes je bio postavljen na motoru vatrogasne štrcaljke, a četa vatrogasaca stupala je pred lijesom, da iskaže posljednju počast svom dugodijšnjem društvenom liječniku i članu uprave. Počasnu stražu uz lijes sačinjavali su uz liječnike i vojnike i četiri monturirana Orla obzirom na to, što je pokojnik bio član-starješina društva. Sudjelovala je korporativno i „Šibenska Glazba“ kao svom bivšem potpredsjedniku, kao rezervnom kapetanu četa vojnika te brojni ođaslanici raznih vlasti, korporacija i društava. Sprovod je bio upravo veličanstven, kakva Šibenik davno ne pamti. Na tisuće je građanstva sto sudjelovalo u žalobnoj povorci, što sa strane pravilo špalir. Tu se najbolje vidjelo, koliko je dobar pokojnik bio u građanstvu što van i obljubljen. Čitavo vrijeme bolesti, smrti, sprovoda kod svih se mogla čuti samo riječ hvale, priznanja i iskrenoga sažaljenja. Na groblju se dirljivim govorom u ime kolega od njega oprostio sreski liječnik g. dr Dragomir Montana, Pokoj mu vječni!

Svečane zadušnice za svoga člana — starješinu dra Franu Dulbića priredio je mjesni Hrv. Kat. Orao 20. t. mj. u crkvi sv. Ivana — Samostan Konventualaca priređuje zadušnice za dobrog pokojnika u ponedjeljak 26. t. mj. u 8 sati ujutro u crkvi sv. Frane.

Koncert Filharmoničkoga Društva. 16. o. mj. doživio je naš grad lijepu umjetničku večer vokalnoinstrumentalnoga koncerta. Za uvod je vješto odsvirao orhestar overturu „Figarove svadbe“ od Mozarta. Mješoviti se zbor pokazao dobrim u Lajovićevo slovenskom komadu „Bolesni kovač“, a osobito u miloj i snažnoj ruskoj narodnoj „Vozle rečki“ od Liadova. Ženski zbor je vrlo ugodno raspoložio publiku Hatzovom „Prolje tuom pjesmom“. Interpretacijom istančanih pianisima u Griegovoj „A-sesinoj smrti“ ostavio je u nama orhestar duboku impresiju smrtne tišine, dok nam je u drugom dijelu, „Anitirn ples“, osvježio fantaziju istočnog ambijenta svojim profinjnim i karakterističnim plesnim motivima. Orhestar je izveo na potpuno zadovoljstvo i Dvoržarkovu „Legendu hr.

„POLAR“

Petroleum plinske svjetiljke najpodesnije za ribolov, od 150 do 3000 svijeća jakosti. Zajamčena besprikorna funkcija, minimalan potrošak petroleja. 24 vrsta svjetiljaka. Najveće-stovariste za S. H. S.

„PETROPLIN“ Zagreb, Draškovićeve 58. Traže se povjerljivi zastupnici.

1^a. gđica A. Falgosi osobito se sviđela u Pavčičevoj „Pastirici“ vrlo zgodnoj za njezin glas. Trio za klavir, violini i čelo (mo. Dumičić, gđica V. Gazzari i g. L. Rendić-Miočević) od Smetane mislim, da nije bio baš podesan zbog svoje muzikalne sadržine. Gđjgdje je trebalo i jače akcentuacije. — Ovo je zapravo prvi veći koncert sa novim maestroom g. Dumičićem, koji je uspio, pa je lijepo, da je dobio lovor-vijenac. Muški se zbor nije pokazao sam, jer je među njima u zadnje doba bilo mnogo promjena, ali se odlikovalo ženski zbor, jer su pjevačice u znatnom broju ostale vjerne društvu. Istini na čast valja spomenuti, da je orkestar bio popunjen izvanjskim članovima, ali bi trebalo da se grad i u tome osovi na svoje noge.

Pozorište. U srijedu je završeno gostovanje splitskoga Narodnog pozorišta. Odaziv sa strane publike nije bio baš najbolji, pa se obećane dvije operete ne će za sada dati. Držimo, da se uprava pozorišta morala i na to odlučiti, a uvjereni smo, da bi i odaziv bio bolji, čemu je dokazom posjet zadnje večeri. Kad se čulo, da dolazi orkestar splitske vojne muzike, bilo je prodano i zadnje mjesto, jer naš svijet voli glazbu. Ako je splitsko pozorište „Narodno Pozorište za Dalmaciju“, moralo bi da nas počese posjetiti, ali bismo preporučili, da se bolje pripazi na izbor komada. Komadi kao „Moj Baby“, davan na popodnevnoj predstavi u nedjelju, koji u sebi nema ništa lijepoga, a nije najbolje ni izveden, pa je izazvao opće negodovanje, ne bi se smjeli ni donositi. Zašto da se ne posegne više u našu domaću literaturu, nego da se daju onako neznatni strani komadi? Kad kazalište imamo tako rijetko, neka su bar komadi vrijedni. Na gostovanju se daju obično izabrani i najuspjeliji komadi. Očekujemo što skorije ponovnu posjetu.

U obranu naših interesa. Protiv rada tarifnog odbora na Sušaku, koji favorizira Rijeku na štetu interesa splitske i šibenske luke, uputila je šibenska općina i Trgovačko-obrtničko udruženje za sjev. Dalmaciju Predsjedništvu Ministarskoga Savjeta, ministarstvu inostranih, unutrašnjih dela, vojnom, trgovine i industrije te Industrijskoj komori u Beogradu oštar brzozajvni protest.

Dr Srećko Poturica, dosadašnji općinski liječnik u Tijesnome, nastupio je službu ljekara pri mjesnoj ekspozituri za osiguranje radnika.

Umirovljenje. S 1. aprila napustio je svoju dužnost i stupio u stanje mira sreski upravnik financijske kontrole u Šibeniku podinspektor g. Ivan J. Žulj.

Sufid. Ovih dana vrši se pregled namještaja i rada u tvornici Sufid, sa strane komisije, ustrojene u tu svrhu od odaslanika sreskoga poglavarstva, šefa dubrovačke građevinske direkcije inspektora ing. Javoreka i delegata inspekcije rada u Splitu ing. M. Nikolića.

Izlet poštara. U nedjelju je prispio u naš grad nekoliko splitskih poštanskih činovnika, koji su u društvu svojih kolega iz Šibenika poduzeli istoga dana izlet na slapove Krke i Visovac.

Sastanak bankovnih činovnika. 18. t. mj. su održali bankovni činovnici u prostorijama Sokolskoga društva sastanak, na kojem su ras-

pravljali o nekim važnim staleškim pitanjima i o organizaciji. Sastanku su prisustvovali delegati iz Splita.

Skupština radikala. 18. t. mj. je mjesna organizacija radikalne stranke održala svoju godišnju skupštinu, na kojoj je nakon biranja upravnoga odbora i delegata za općinsko zastupstvo narodni poslanik dr Nikola Subotić dao opširan izvještaj o današnjem stanju političkih prilika. Za predsjednika organizacije izabran je bank. direktor g. Stevo Adam.

Naši pokojnici. Prošle sedmice umrla je dobra starica Mandaljena Istenić rođ. Ijadica, u 71. godini života, pokrijepljena svim utjehama naše sv. vjere. Priraden joj je lijep sprovod. Dok dobroj pokojnici želimo vječni pokoj, obitelji i rodbini izrazujemo svoje saučesće! — Još su umrli u privatnom stanu: Petar Blažević pk. Paške (63 g.), Petar Erceg pk. Mate (31 g.), Marko Šarić, umir. sud. činovnik (43 g.) i Ante Ninić pk. Mate (68 g.); u bolnici: Tomica Dolero žena Mate iz Žirja (27 g.) i Danica Sutlović Šimina iz Iža Veloga (22 g.) — P. u m.!

Ispiti osposobljenja. 17. maja počinju ispiti osposobljenja za učitelje osnovnih škola. Kandidati su dužni predati molbu najdalje do 16. maja. Taksa za ispit je Din 250.

Sijelo Ženske Zadruga. 11. o. mj. je Ženska Zadruga održala u prostorijama Prosvjetno-Zabavnoga skupa svoje sijelo. Nakon predavanja g. M. Ježine „Šibenik u kulturi 15. stoljeća“ bilo je vučenje lutrije u dobrovoljne svrhe s darovima ručnih radova raznih članica.

Izlet „Šibenske Glazbe“. „Šibenska Glazba“ priređuje u nedjelju 23. maja izlet za Trogir. Parobrod polazi u pola sata popodne, a povraća se u 9. Cijena za polazak i povrat iznosi 40 din. Predbiježbe prima blagajnik g. Jakov Terzanović. — Za uzvrat će trogirski „Narodna Glazba“ posjetiti naš grad i prirediti koncert na sv. Jakova.

Promet u luci. 11. o. mj. je tal. gajeta „S. Antonio“ ukrcala 200 tona ugljena za Veneziju. 12. o. mj. je tal. motorna jedrenjača „Giuliana“ doplovila iz Ravenne i iskrcaja 50 tona sumpora, a tal. jedrenjača „Giuditta“ ukrcala 180 m³ građevnoga drva za Manfredoniu. 14. o. mj. je odvela jug. motorna jedrenjača „Dalmacija“ 280 tona ugljena za Veneziju, a tal. jedrenjača „Ortona m. 16. o. mj. tal. jedrenjača „Pesaro“ ukrcala je 130 tona ugljena za Rimini, 17. o. mj. tal. motorna jedrenjača „Viola“ 300 tona ugljena za Rijeku, a jug. parobrod „Avala“ 220 tona ugljena za Sušak.

Knjižica o izbornim zakonima. Uprava Službenog Glasnika, zvaničnoga lista splitske i dubrovačke oblasti u Splitu javlja nam, da je u svojoj zbirci izdala X. svezak sa sadržajem: „Zakon o birničkim spisovima“ i „Zakon o izboru u Općinska Zastupstva“. Cijena je knjižice Dinara 6 po komadu. Novac se šalje unaprijed na Upravu lista, Istarska ul. br. 2.

Zlatnike su našli u sapunu „Gazela“: Marija Ajdnik, Belacerkević (kupila sapun kod td. Brata Bevec, Belacerkević), Frančiška Knapić, Stražišće pri Kranju, (kupila sapun kod td. Anton Kriznar, Stražišće pri Kranju), Marija Rebernik, Sotisko pri Vidmu, (kupila sapun kod td. Anton Vahčić, Videm pri Krškenu), I. Sovčić, Dovyje (kupila sapun kod td. Jakob Kozjek, Mojstrana-Gorenjsko), Frančiška Breskvar, Bizovik (kupila sapun kod td. Anton Mencinger, Ljubljana), Jože Vavpotič, Ljubljana (kupila sapun kod td. Terdina, Ljubljana), Marija Blekač, Rečica ob Savinji, (kupila sapun kod td. Kmetijsko društvo u Rečici ob Savinji).

Svoj k svome!

Pod ovom lozinkom osnovaše godine 1884. rodoljubi prvi domaći osiguravajući zavod, nazvavši ga „Croatia“, osiguravajuća zadruga. Kako je tada, pod tuđinskim režimom, vladao u nas gotovo u svim privrednim granama strani kapital, morala je „Croatia“, kao isključivo domaći zavod, da izdrži tešku borbu, i moralnu i financijsku. Zahvaljujući patriotskoj svijesti naših ljudi uspjelo je „Croatii“, da u ovoj borbi pobijedi, te da se svojom vlastitom snagom, bez ikakve tuđinske pomoći, i tehnički i financijski razvije i podigne do današnje visine. Osiguravajuća zadruga „Croatia“ stoji danas u prvom redu među sličnim zavodima u našoj državi.

Napredak i razvoj „Croatiae“ vršio se je postepeno i sigurno, bez ikakvih nenaravnih skokova. Solidnost: bio je glavni princip, na kojem se uvijek osnivalo poslovanje ovog domaćeg zavoda, pa je to urodilo i plodom, koji se jasno očituje u izvještaju o poslovanju za prošlu godinu 1925.

„Croatia“ broji danas 90.686 osiguranika-članova, a osiguranje glavnice iznose preko 8 milijarda dinara. Za pokriće ove ogromne svote služe aktivna „Croatiae“, a u prvom redu rezerve, koje su kod svih osiguravajućih društava najsigurnija garancija za izvršenje obveza iz osiguravajućih ugovora. Tako iznose razne rezerve preko 31 milijon dinara, a pokrite su gotovim novcem, vrijednosnim papirima i nekretninama.

Uloženoga novca kod domaćih novčanih zavoda na dan 31. XII. 1925., te vrijednosnih papira iskazala je „Croatia“ blizu 22 milijona dinara, a svoje zgrade u Zagrebu i pokrajini u vrijednosti od Dinara 3.242.950.— (sama palača u Zagrebu vrijedi danas oko 30 milijona dinara), u čemu se jasno očituje nutarnja snaga i vrijednost zavoda.

Unatoč novčane krize polučeno je u prošloj godini 1925. na samim

premijama blizu 30 milijona dinara, pa se i ovaj uspjeh može pripisati osobitome povjerenju, koje i najširi slojevi pučanstva poklanjaju zadrugi „Croatii“.

Ovaj naš domaći zavod ispunjavao je od uvijek najkulantnije i najspremnije sve svoje obveze, pa je u godini 1925. isplatio u ime šteta preko 17 milijona, a od svoga postanka do kraja godine 1925. preko 44 i pol milijona dinara. Ove brojke jasno pokazuju, od kakove je koristi osiguranje po naš narod te kolikom je novcem pritekla „Croatia“ u pomoć u nesretnim slučajevima.

Od važnosti za prosuđivanje napretka i razvoja ove naše zadruge neka služi još i ova sporedba: dok je ukupna zavodska imovina iznosila godine 1921. samo 8 milijona dinara, narasla je do godine 1925. na 50 milijona dinara.

Sve ove brojke služe dokazom, koliko i kakovu garanciju pruža „Croatia“ svojim osiguranicima.

„Croatia“ raširena je po čitavoj našoj državi, pa vezu s osiguranicima podržavaju filijale (u Splitu, Sarajevu, Beogradu, Ljubljani i Osijeku), glavna zastupstva i mnogobrojni mjesni povjerenici, kojih broj prešice 1000.

Zadruga „Croatia“ uređena je tako, da može preuzimati sve vrste osiguranja kao što: osiguranje protiv požara, provalne krađe, tjelesnih nezgoda, loma staklenih ploča, tuče (grada), zatim osiguranje raznih transporta, zakonske dužnosti jamstva te osiguranje života u najraznovrsnijim kombinacijama.

„Croatia“ je danas po svojoj imovini, organizaciji, nutarnjem uređenju, jedan od vodećih zavoda u našoj državi, pa, i ako je konkurencija stranih i nacionalizovanih zavoda velika, ipak gleda „Croatia“ u budućnost vedro i mirno, jer se oslanja na svoje dosadanje uspjeh i jer i dalje sigurno vjeruje, da će naš narod održati u svojoj svijesti lozinku: „Svoj k svome!“

JAVNA ZAHVALA.

Prigodom teške bolesti i prerane smrti našega milog oca, supruga i brata

Dra Frane Dulibića liječnika

primili smo veliki broj iskaza požrtvornosti, sućuti i ljubavi prema dragom pokojniku.

Duboka naša hvala ide veleučenu gg. dra Špira Seata, primarija, dra Dragomira Montanu, sreskoga liječnika, dra Josipa Pasini-a, primarija, i dra Antu Kovačića, šefa-lječnika, koji su svi požrtvorno ne samo kao drugovi dobrog pokojnika, već kao prava braća poradili, da nam ga otmu nemiloz smrti. Kruta sudbina bila je jača od svih ljudskih napora, a za njihovu nježnu brigu i ljubav neka im je velika od Boga plata. Hvala ujedno uglednoj Slobodnoj Organizaciji liječnika u Splitu i svoj gg. kolegama miloga nam pokojnika.

Velika hvala mn. p. o. dru Petru Grabiću, provincijalu, te mn. p. o. fr. Stanku Huljiću, koji je dobrog pokojnika otkrijepio i utješio sv. sakramentima, kao i mn. p. o. fra Pavlu Silovu, župniku, koji je molitvama pratio njegove zadnje časove te ga sproveo sa svojom požrtvornom braćom franjevcima na vječni počinak.

Osobita hvala uglednoj Upravi i činovnicima šibenske općine, mjesnoj Vojnoj Komandi, Okružnom Uredu za osiguranje radnika u Splitu i mjesnoj ekspozituri, Društvu šibenskih dobrovoljnih vatrogasaca, a naročito njihovom vodi g. Hinku Bulatu, koji su svom ljubavlju poradili, da zadnja pratnja dragoga pokojnika bude što svečanijom. Hvala Šibenskoj Glazbi, mjesnim društvima i svima, koji su svojim molitvama, požrtvornošću, milodarima, sažalnicama, učestvovanjem u sprovodu i na bilo koji način počastili miloga pokojnika i nastojali da nas utješe.

Šibenik, 21. aprila 1926.

Ena ud. Dulibić, rođ. Cusmić i obitelji dra Ante Dulibića, Amalije ud. Sponza i Cusmić.

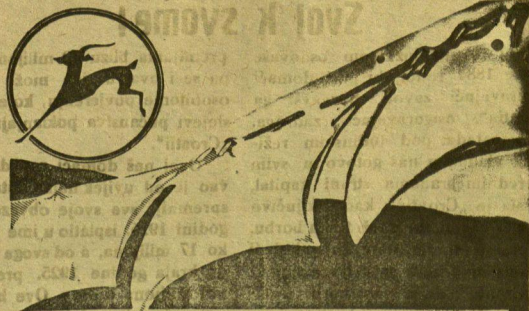
Oglas prodaje šume.

Ovlaštenjem crkvene i civilne oblasti sjeći će se i prodati šuma vlasnosti potpisana.

Šuma je isključivo primorski bor u prilici 80 vagona na otoku Vrgada. Kupac ima se obvezati sam sjeći i drvo izvoziti. Tko reflektira, neka dođe na lice mjesta u Vrgadu na 9 (devet) maja 1926., jer će se toga dana najboljem nudiocu dosuditi prodaja šume.

Crkvinarstvo župne crkve u Vrgadi.

To krasno bijelo rublje
koje blesti kao snježnobijeli labudi na
zelenoj gori.

**bilo je prano sa pravim
sapunom „Gazela“**

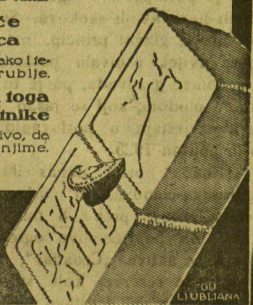
Taj sapun je preko čudo kemijske
nauke, koji uslijed izbornih stvari, iz
kojih se sastoji, rublju ne škodi ništa.

**Na lisuće i lisuće
pametnih domaćica**

ga dobro poznaje i zna kako iako i fe-
meljio se s njime pere svako rublje.

**Sapun „Gazela“ osim toga
sadrži usebi prave zlatnike**
zato je u toliko više preporučljivo, da
ga kupite i manjiyo perete s njime.

**GAZELA
MILO**

ZUBAR M. SMOLČIĆ

DIPLOMIрана NA FRANKFURTSKOJ ZUBNOJ KLINICI

OTVORILA JE

NAJMODERNIJE OPREMLJEN

AMBULATORIJ

NA TRGU STJ. RADIČA (TRGU ZELENI)

U KUCI SKOČIĆ-MANDIĆ II. KAT.

TRAŽI SE AKVIZITER, koji bi bio
voljan preuzeti poslove kod jednoga za-
stupstva osiguravajućega društva i još
neka zastupstva. Nastup odmah. Za
pobliže upute obratiti se Upravi lista.

Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik:
Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Ši-
beniku — (predstavnici: Jerolim i Vjekoslav
Matačić).

Jesam li platio pretplatu?

U Australiju

za Lira šterlinga 28.-

U Južnu Ameriku

za Lira šterlinga 19.-

otprema Agencija

JOSIP JADRONJA — ŠIBENIK

Tražite upute!

TVORNICА KONOPA

GRGO UREM

— ŠIBENIK —

Strosmajerov put br. 65.

izradjuje konope svih
mogućih vrsta i debljina.

Prodaja svih ribarskih
predmeta.

Tko oglašuje, faj napreduje!

GOSPODARSKA ŠTEDIONICA

— S P L I T —

Rimska ul. 3. (kod Peristila). Telefon 363.

Najveći Dalmatinski zavod na zadružnom temelju.

Prima uloške na knjižice i u tekućem
računu te ih najpovoljnije ukamačuje.

Obavlja sve bankovne poslove najkulatnije.

Kupuje devize i valute uz najpovoljniji dnevni tešaj.

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

VLASTITA ZGRADA
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

Podružnica Šibenik.

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. NOĆNI 67.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.

Ispostaya: BLEĐ.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — — Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAČUJE NAJPOVOLJNJE.

OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.